Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Gemeente Amsterdam
Directie Juridische Zaken
t.a.v. [redacted]
Postbus 202
1000 AE AMSTERDAM
Nederland

Maatschappelijke Ondersteuning

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
[redacted]

T
M 06[redacted]
[redacted]@minvws.nl

Kenmerk
3250958-1013442-DMO

Uw brief

Bijlage(n)
3

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 10-09-21
Betreft Overeenkomst garantstelling Namenmonument in drievoud

Geachte leden van het college van B&W,

Hierbij stuur ik u de door mij ondertekende overeenkomst inzake de garantstelling voor het Namenmonument in drievoud retour.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Paul Blokhuis

Gemeente
Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam

VOLKSGEZONDHEID
WELZIJN EN SPORT
28 JULI 2021
SCANPLAZA

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Directie Maatschappelijke Ondersteuning
t.a.v. [redacted]
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Datum 23 juli 2021
Ons kenmerk Ruimte en Economie / Namenmonument
Uw kenmerk
Behandeld door [redacted] (advocaat)
Kopie aan

Onderwerp Overeenkomst garantstelling Namenmonument

Geachte heer [redacted], beste [redacted],

Zoals afgesproken stuur ik je hierbij de overeenkomst met het NAC in drievoud, met het verzoek deze te laten ondertekenen.

De getekende versies kunnen teruggestuurd worden naar:

Gemeente Amsterdam
Directie Juridische Zaken
t.a.v. mr. [redacted]
Postbus 202
1000 AE Amsterdam

Bij voorbaat veel dank.

Met vriendelijke groet,
I.O.
[redacted]
Mr. [redacted]

Overeenkomst inzake overname van de garantstelling ten behoeve van het Nationaal Holocaust Namenmonument

De ondergetekenden:

1. De publiekrechtelijke rechtspersoon **de gemeente Amsterdam**, met zetel te (1011 PN) Amsterdam, Amstel 1, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de Burgemeester, (hierna te noemen: "de Gemeente")

en

2. De **Stichting Nederlands Auschwitz Comité,** gevestigd te Diemen (1112 PV), Knoopkruid 54, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41200647, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door dhr. [redacted], (hierna te noemen; "het NAC")

en

3. De publiekrechtelijke rechtspersoon **de Staat der Nederlanden**, zetelende te (2511 VX) Den Haag aan het Parnassusplein 5, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de heer P. Blokhuis, (hierna te noemen: "de Staat")

Gezamenlijk te noemen: "Partijen"

NEMEN HET VOLGENDE IN AANMERKING:

a. De Stichting het Nederlands Auschwitz Comité (hierna: "het NAC") heeft het initiatief genomen voor de realisatie in Amsterdam van het 'Nationaal Holocaust Namenmonument' (hierna: "het Namenmonument") ter herdenking en herinnering van circa 102.000 Nederlandse Joodse en circa 220 Nederlandse Sinti en Roma slachtoffers van de Holocaust die tijdens de tweede wereldoorlog in concentratie- en vernietigingskampen zijn omgekomen, alsook zij die zijn omgekomen tijdens transporten of dodenmarsen en waarvan geen graf bekend is;

b. Het NAC heeft architectenbureau 'Studio Daniel Libeskind' opdracht gegeven een ontwerp voor het Namenmonument te maken. Het Namenmonument omvat vier Hebreeuwse letters die samen het woord weergeven, dat 'In herinnering aan' betekent en bestaat uit een door bezoekers te betreden labyrint van gangen met aan beide zijden ca. 2.30 meter hoge bakstenen muren. Op elk van de circa 102.220 stenen wordt een naam, geboortedatum en de leeftijd bij overlijden gegraveerd, zodanig dat de namen van de slachtoffers goed leesbaar zijn. De muren met namen dragen vier objecten van spiegelend roestvast staal;

c. Het Namenmonument is ontworpen en zal worden gerealiseerd in opdracht van en voor rekening en risico van het NAC;

d. Het NAC heeft de Gemeente verzocht mee te werken aan een locatie in Amsterdam voor het Namenmonument; op 22 juni 2016 heeft de gemeenteraad van de gemeente Amsterdam ingestemd met de keuze voor een locatie ter plaatse van de "Weesperstraatstrook";

e. De Gemeente is eigenaresse van het grondperceel waarop het Namenmonument zal worden gerealiseerd ('het Terrein'); de Gemeente en het NAC hebben voorafgaand aan de bouw van

het Namenmonument een zelfstandig recht van opstal doen vestigen ten behoeve van het NAC waardoor het NAC eigenaresse wordt van het Namenmonument;

f. Het NAC heeft op 21 september 2017 onder nummer 3210991 een aanvraag omgevingsvergunning voor de bouw van het Namenmonument bij de Gemeente (stadsdeel Centrum) ingediend; de Gemeente (stadsdeel Centrum) heeft op 27 december 2017 de omgevingsvergunning onder nummer 3210991 onder voorwaarden verleend;

g. De Gemeente en het NAC hebben in de overeenkomst d.d. 31 januari 2019 afspraken gemaakt over de inrichting van de openbare ruimte rond het Namenmonument waarvan de Gemeente eigenaresse is en blijft, de vestiging van een zelfstandig recht van opstal voor het Namenmonument ten behoeve van het NAC en voorts over het beheer en onderhoud van het Namenmonument door de Gemeente;

h. Het NAC werft fondsen voor de stichtingskosten van het Namenmonument;

i. Bij brief d.d. 21 februari 2019 (kamerstuk 20 454, nr. 143) heeft de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan het NAC kenbaar gemaakt dat het kabinet garant staat voor een bedrag ten belope van € 1.700.000,- *"bedoeld voor het overige benodigde bedrag voor de realisatie van het Namenmonument op het moment dat het niet lukt om de benodigde fondsenwerving te realiseren*".

j. Op verzoek van de Staat heeft de Gemeente kenbaar gemaakt dat zij bereid is voornoemde garantstelling over te nemen.

k. De voorwaarden waaronder deze overname plaatsvindt hebben Partijen in deze overeenkomst vastgelegd.

KOMEN HET VOLGENDE OVEREEN;

1. Stichtingskosten en fondsenwerving

1.1. Het NAC heeft een raming gemaakt van de stichtingskosten van het Namenmonument. Onder stichtingskosten wordt verstaan alle kosten die nodig zijn voor het ontwerp, voorbereiding, realisatie en oplevering van het Namenmonument, inclusief alle bijbehorende legeskosten, belastingen en kosten van juridische bijstand ter zake van de procedures.

1.2. De financiële middelen ter dekking van de stichtingskosten van het Namenmonument worden verkregen door het NAC via fondsenwerving van particulieren, bedrijven en overheden. Het NAC spant zich in en blijft zich inspannen om zoveel mogelijk fondsen te werven. De mogelijkheden voor derden om het Namenmonument financieel te ondersteunen staan beschreven op de website van het Namenmonument: https://www.holocaustnamenmonument.nl/nl/bouw-mee/bouw-mee-aan-dit-monument/.

1.3. Per februari 2019 zijn de stichtingskosten door (de kostendeskundige van) het NAC bijgesteld en geraamd op € 14.600.000,-. De aangepaste raming van de stichtingskosten is opgenomen in het document "Financieringsbehoefte NAC voor het Namenmonument per december 2018 ", dat als **bijlage 1** aan deze overeenkomst is gehecht. Deze bijlage is bedrijfsvertrouwelijk en mag niet zonder toestemming van het NAC of in afwijking van het bepaalde in artikel 7 van deze overeenkomst aan derden worden verstrekt.

2. Subsidie van het kabinet en garantstelling

2.1. De Staat, heeft op 21 februari 2019 (**bijlage 2**) mede vanwege de kostenstijgingen waarmee het NAC wordt geconfronteerd een aanvullende subsidie van € 6.000.000,- ter beschikking gesteld. Tevens is in deze brief verklaard aan het NAC garant te staan voor het overige benodigde bedrag voor de realisatie van het monument ten belope van een bedrag van € 1.700.000,-.

2.2. Het NAC kan alleen gebruikmaken van deze garantstelling op het moment dat het NAC niet lukt om de benodigde fondsenwerving ter dekking van de stichtingskosten te realiseren. Per datum van het verlenen van de garantstelling is het verschil tussen de stichtingskosten en de via fondsenwerving en subsidies door het NAC verkregen financiële middelen circa € 1.700.000,-.

3. Overname garantstelling door gemeente

3.1. De gemeente heeft aan het NAC en de Staat kenbaar gemaakt dat zij de volledige verplichting ter zake van de garantstelling van € 1.700.000,- van de Staat wil overnemen en als zelfstandige verplichting jegens het NAC op zich wil nemen. De Staat en het NAC stemmen expliciet met de overname van deze garantstelling in. De garantstelling van de Staat komt daarmee volledig te vervallen.

3.2. De gemeente verklaart hierbij aan het NAC dat zij jegens het NAC garant staat voor betaling van een bedrag van maximaal € 1.700.000,-, ten behoeve van stichtingskosten van het Namenmonument, indien en voor zover het NAC niet lukt om via fondsenwerving de benodigde financiële middelen te verkrijgen, zulks met inachtneming van het bepaalde in deze overeenkomst.

3.3. De onderhavige garantstelling door de gemeente staat los van de subsidie van € 3.000.000,- die de gemeente d.d. 18 juli 2018 aan het NAC ter beschikking heeft gesteld en heeft evenmin betrekking op het onderhoud en beheer van het Namenmonument dat de gemeente ingevolge de overeenkomst van 31 januari 2019 voor haar rekening neemt.

4. Voorwaarden voor gebruikmaking van de garantsstelling

4.1. Het NAC verstrekt eens per 6 maanden aan de gemeente een geactualiseerd overzicht van de stand van de fondsenwerving en de financiële verplichtingen van het NAC ter zake van de realisatie van het Namenmonument.

4.2. Het NAC kan gebruikmaken van de garantstelling indien het NAC, ondanks haar inspanningen om fondsen te werven, over onvoldoende financiële middelen beschikt om haar financiële verplichtingen ter zake van de realisatie van het Namenmonument te bekostigen. De Gemeente en het NAC onderkennen dat het grootste deel van de kosten in de realisatiefase de door het NAC aan de aannemer te betalen aanneemsom betreft. Indien het NAC voorziet dat zij voor de betaling van de laatste termijnen van de aanneemsom een beroep moet doen op de garantstelling zal zij de gemeente tenminste 2 maanden voordien schriftelijk op de hoogte stellen van de aanspraak op de garantie. De aanspraak dient gericht te worden aan het College van B&W van de gemeente Amsterdam t.a.v. procesmanager National Holocaust Namenmonument, Het NAC stuurt een afschrift van de aanspraak per e-mail aan de procesmanager.

4.3. Wanneer een beroep op de garantstelling is gedaan blijft het NAC tot de opening van het Namenmonument gehouden fondsen te werven om de aanspraak op de garantstelling zo veel als mogelijk te beperken.

4.4. Een aanspraak van het NAC jegens de gemeente op de garantstelling dient vergezeld te zijn van:

- Een schriftelijke en gemotiveerde onderbouwing van de aanspraak, waaruit blijkt dat het NAC een terecht beroep doet op de garantstelling voor het overige benodigde bedrag;
- Een opgave van het bedrag dat het NAC uitbetaald wenst te krijgen;
- Een actueel overzicht van de fondsenwerving en de resterende financiële verplichtingen voor de realisatie van het Namenmonument.

4.5. De gemeente neemt voornoemde aanspraak onverwijld in behandeling en besluit binnen 30 dagen na ontvangst van de aanspraak over de uitbetaling.

4.6. De gemeente betaalt de bedragen die zij in het kader van de garantstelling aan het NAC toekent binnen 30 dagen na het betreffende besluit op de bankrekening van het NAC ten behoeve van Namenmonument. Het bankrekeningnummer waarop het bedrag gestort wordt, is [redacted]

4.7. De gemeente zal de termijnen voor afhandeling van aanspraken op de garantstelling en de uitbetaling aan het NAC strikt in acht nemen, zodat het NAC tijdig aan haar financiële verplichtingen jegens derden, waaronder de aannemer kan voldoen.

5. Duur van de overeenkomst

5.1. De overeenkomst is niet opzegbaar en eindigt in de volgende gevallen:

1. na volledige betaling van het bedrag van de garantstelling door de Gemeente aan het NAC;
2. indien het NAC aan de gemeente heeft meegedeeld geen gebruik meer te hoeven maken van de garantstelling of een deel daarvan;
3. twaalf maanden nadat het Namenmonument is gerealiseerd en opgeleverd ;
4. in geval van faillissement of surseance van betaling van het NAC;

6. Wijziging overeenkomst

6.1. Wijziging van deze overeenkomst is alleen mogelijk nadat Partijen hiermee schriftelijk akkoord zijn gegaan, onverminderd de mogelijkheid de overeenkomst te wijzigen op grond van dwingendrechtelijke wettelijke bepalingen.

6.2. De rechten en verplichtingen voortvloeiend uit deze overeenkomst kunnen niet worden overgedragen of bezwaard.

7. Geheimhouding

7.1. Partijen treden niet actief naar buiten omtrent de inhoud van deze overeenkomst. Het voorgaande doet evenwel op geen enkele wijze afbreuk aan de vrijheid van de Staat en de gemeente om mededelingen te doen omtrent de inhoud van deze overeenkomst, voor zover

hun publiekrechtelijke verantwoordelijkheid dit vergt. De Gemeente zal in elk geval haar gemeenteraad ten behoeve van de financiële dekking inlichten over de te sluiten overeenkomst.

7.2. Bij een verzoek tot openbaarmaking op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) zal er worden gehandeld conform de bepalingen in de Wob. In beginsel zullen documenten openbaar worden gemaakt met weglating van onder andere gegevens die betrekking hebben op bedrijfsvertrouwelijke informatie en andere gegevens die Partijen onevenredig zouden kunnen benadelen.

8. Toepasselijk recht en geschillen

8.1. Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing

8.2. Partijen zullen zich maximaal inspannen geschillen die ontstaan in verband met deze Overeenkomst in der minne op te lossen. Indien Partijen hier desondanks niet in slagen zullen alle geschillen aanhangig worden gemaakt bij de bevoegde rechter van de rechtbank te Amsterdam.

Bijlagen:

1. Financieringsbehoefte NAC voor het Namenmonument per december 2018.
2. Brief d.d. 21 februari 2019 van de staatsecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan het NAC

Aldus overeengekomen en in drievoud ondertekend,

Gemeente Amsterdam

.....

Burgemeester

Datum

14-09-2021

.....

Nederlands Auschwitz Comité

.....

Dhr. [redacted]

Datum 21/7/21

.....

De Staat der Nederlanden

.....

de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Datum

10/09/21

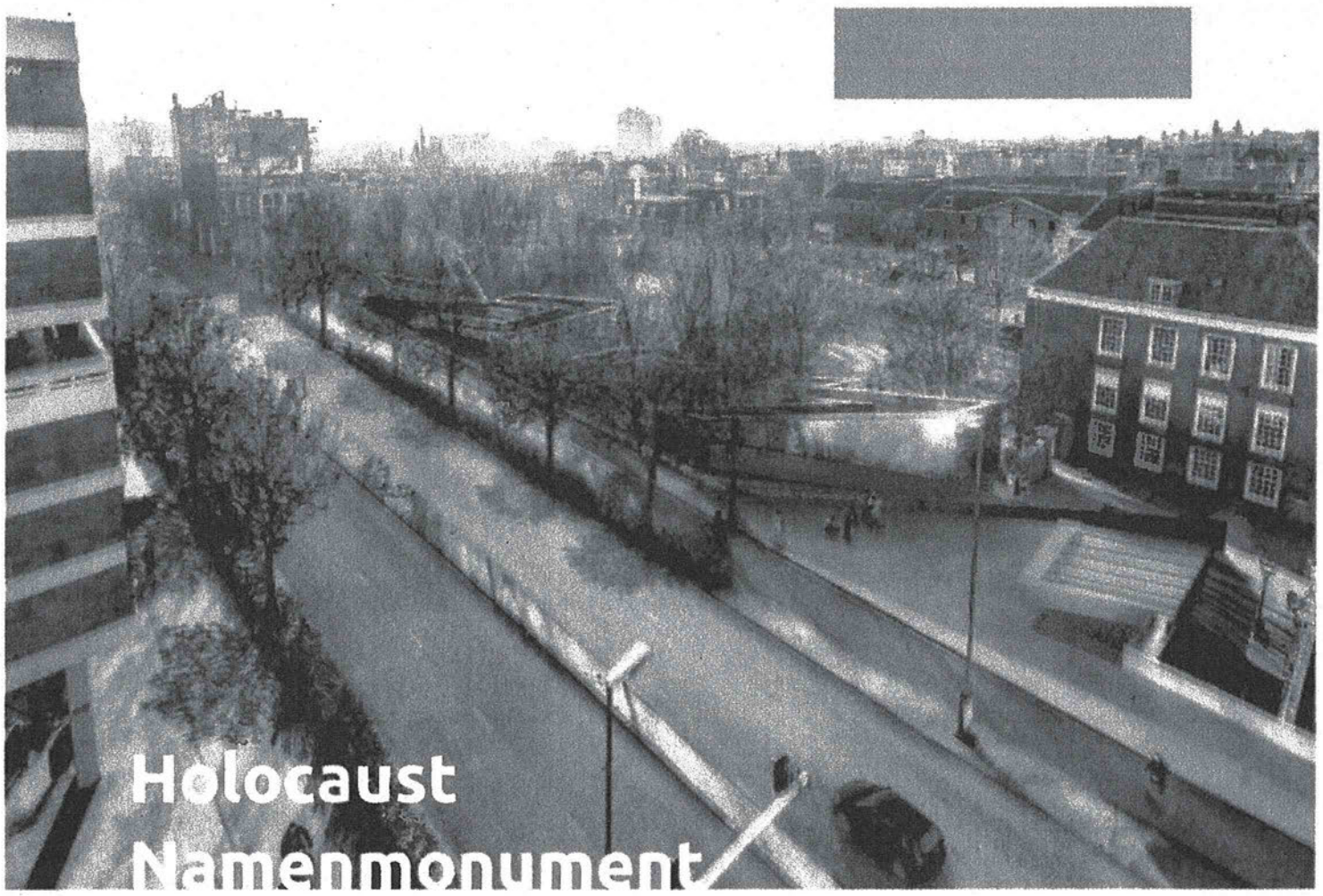

Holocaust Namenmonument Nederland

DUTCH HOLOCAUST MEMORIAL OF NAMES

Stand van zaken

Dec 2018

Yardmen bv
Middenweg 105-107
1098 AH Amsterdam
www.yardmen.nl

Nederlands Auschwitz Comité
SECRETARIAAT Postbus 74131
1070 BC Amsterdam
www.auschwitz.nl
www.namenmonument.nl

Nationaal Holocaust Namenmonument
Prijsontwikkeling 2017-2018, december 2018
Alle bedragen zijn afgerond

Op 12 -12-2016 heeft MBM-bouwkosten een budgetraming geleverd, gebaseerd op het concept ontwerpboekje van Studio Libeskind d.d. 25-10-2016.

De raming is dus gemaakt op een globaal plan, waarvan de technische detailleringen nog niet bekend waren. Zo zitten in het ontwerp onderdelen die nog nooit zijn uitgevoerd (lasergraveren van stenen), of waarvan de technische uitvoering niet te overzien was (stalen letters).

In deze raming waren de kosten voor sloop, bouwrijpmaken en nieuwe bomen niet meegenomen. De bouwkosten werden geraamd op €3.300.000 (ex btw); de totale stichtingskosten €4.705.000 (€5.700.000 incl btw)

Bij de verdere uitwerking is gebleken dat het noodzakelijk was om gespecialiseerde adviseurs te betrekken en moesten er op aanwijzing van de Amsterdamse driehoek extra beveiligingen opgenomen worden, zoals afsluiting van het monument met hekken en een muur. De kosten van de stalen letters (productie en plaatsing) bleken veel hoger te zijn dan eerder geraamd (ruim €2.600.000 in plaats van €310.000). Ook werd - in overleg met Studio Libeskind - besloten een lichtarchitect aan te trekken. De verlichting wordt hierdoor een onderdeel van het integrale ontwerp.

Door de vertraging als gevolg van de bezwaren zijn de adviseurs en begeleiders langer dan verwacht aan het werk geweest om o.a. bezuinigingen te zoeken. Ook het Nederlands Auschwitz Comité heeft extra kosten moeten maken, zoals advocatenkosten en daarbij benodigde adviseurs.

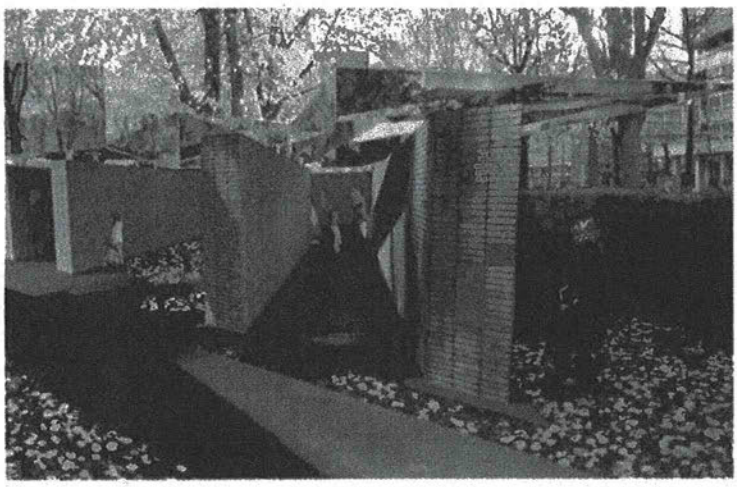

In juli 2018 heeft de aannemer, waarmee in bouwteam wordt gewerkt, de eerste begroting geleverd. De bouwkosten werden toen geraamd op € 9.900.000 ex btw *. Er zijn vervolgens veel aanpassingen aan het ontwerp gemaakt. Deze leverden bezuinigingen op van circa €1.400.000.

Deze eerste aanbieding is door de vertragingen gedurende de bezwarenprocedure verlopen. De aannemer heeft op 23-11-2018 een nieuwe aanbieding gedaan op basis van bezuinigingen en prijstijgingen. Eindresultaat: €9.500.000. De eerder gevonden bezuinigingen van €1.400.000 werden bijna volledig teniet gedaan door een prijsstijging van 12,2%: €1.200.000.

Mogelijke bezuinigingen als gevolg van afspraken met de gemeente, bijvoorbeeld over het gebruik van de Weesperstraat, en middels voorstellen uit het bouwteam zijn nog niet meegenomen. Daarover is nog geen zekerheid.

Al met al komt de totale begroting nu uit op ruim €14.500.000. Daartegenover staan bijdragen en toezeggingen van bijna €7.000.000.

**De bouwkostenstijging van de budgetraming uit december 2016 tot de raming van juli 2018 bedroeg ongeveer 7%. De prijsstijging van december 2016 tot augustus 2019 (start bouw) zal naar verwachting maar liefst 20% zijn (prognose volgens BDB-index).*

Nationaal Holocaust Namenmonument
Stand van zaken dec 2018

BEGROTING NAMENMONUMENT

stand van zaken dec 2018*

Totaal stichtingskosten *exclusief btw*	**4.705.602**	
Voorgeschoten kosten NAC	**130.000**	
Bouwrijpmaken locatie	**1.000.000**	
Raming publiciteit/werving/campagnes	**350.000**	
TOTAAL excl btw (BEGROTING MAART 2017)	6.185.602	A
MEERKOSTEN		
Stalen letters *(incl risico)*	**2.400.000**	
Uitvoering lichtontwerp	**700.000**	
Beveiliging, hekken, muur	**300.000**	
Extra adviseurs *(architect, baksteenadviseur, lichtontwerp, Peutz, ECN, ABT, BBN etc)*	**300.000**	
	3.700.000	B
Extra kosten bezwaarprocedures *(kosten NAC, advocaten, projectmanagement, etc.)*	**300.000**	
Prijsstijging 12/2016 tot 7/21019 *(=20% over bouwkosten)*	**1.403.511**	
	1.703.511	C
Onvoorzien	500.000	D
Totaal A + B + C + D	**12.089.113**	
BTW 21%	2.538.714	
TOTAAL	14.627.827	

DEKKING

Bijdrage rijks- en gemeentelijke overheid	**4.750,000**
Bedrijfsleven / fondsen	**1.332.000**
Particulieren	**750.000**
Totaal dekking *gerealiseerd t/m dec 2018*	6.832.000
Totaal kosten	14.627.827
Restant	*7.795.827*

*) NB—Begroting gebaseerd op prijspeil eind 2018. Bouwprijzen nemen erg sterk toe.

Nationaal Holocaust Namenmonument
financieringsbehoefte dec 2018

totale begroting	14.627.827,00
80% benodigd januari	**11.702.261,60**

korte termijn

in kas	2.500.000,00
gemeente A'dam	2.400.000,00
vfonds	700.000,00
rabobank	100.000,00
totaal	**5.700.000,00**
fin. behoefte	**6.000.000,00**
dekking	**11.700.000,00**

langere termijn

totaal	14.627.827,00
dekking	11.700.000,00
	2.927.827,00
al betaald door NAC	1.200.000,00
tekort	**1.727.827,00**

bedragen inclusief btw

Dutch Holocaust Memorial of Names
Short Summary December 2018

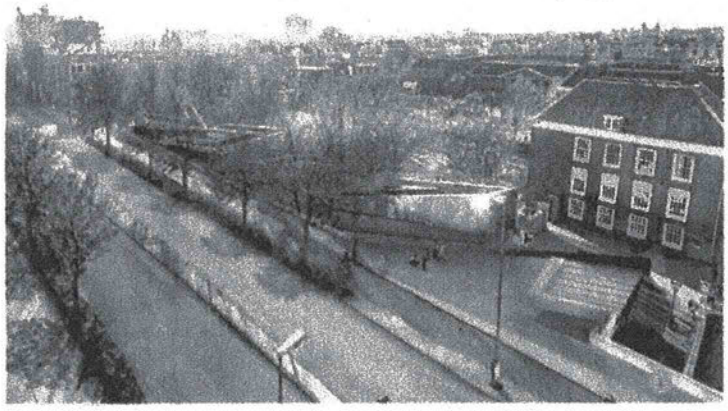

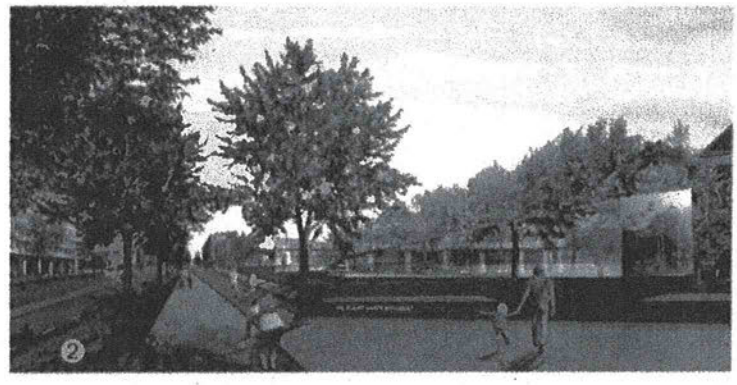

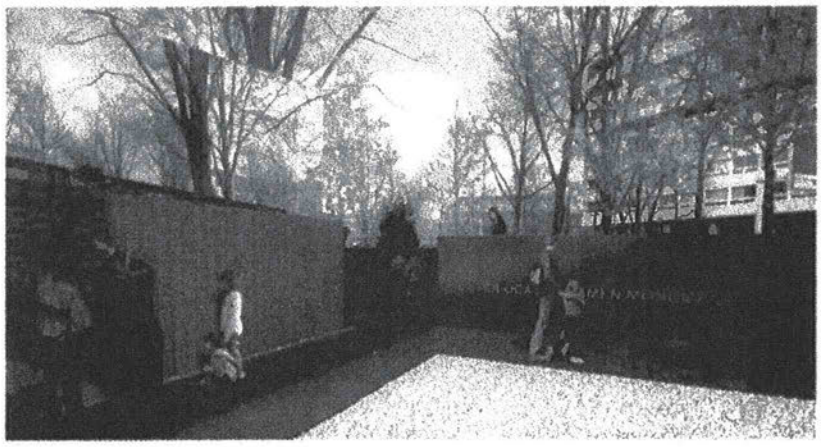

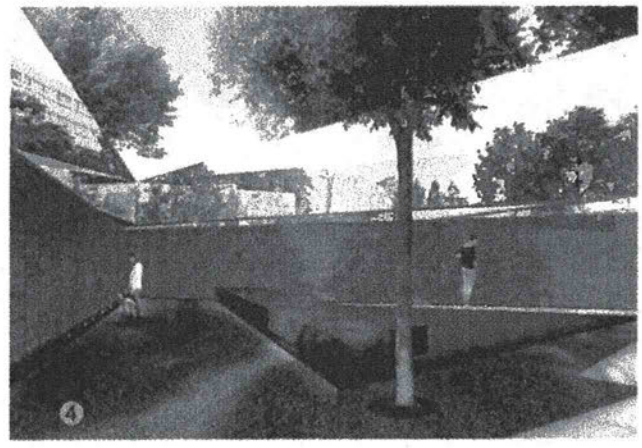

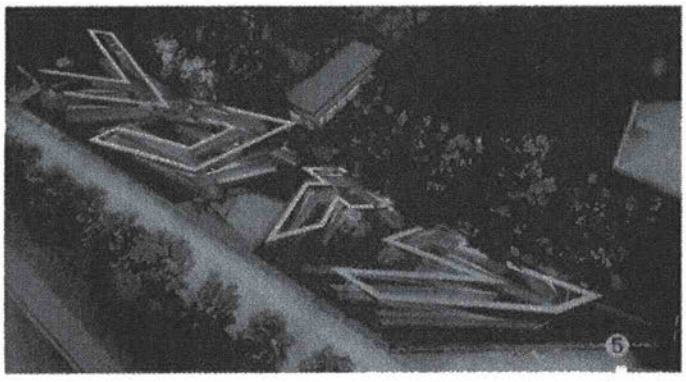

1 - 5 Several *artist impressions* Nationaal Holocaust Namenmonument, by Studio Libeskind, New York.

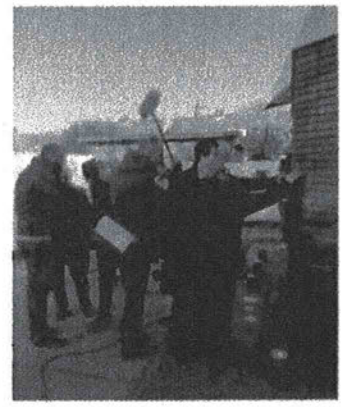

Design team visiting mock-up (test part of the monument, actual size).
Right Artist/architect Daniel Libeskind.

Left Laser engraved bricks, from a test series.

WE'RE ALMOST THERE!

Help the Dutch Auschwitz Committee to realize the Holocaust Memorial of Names.

www.namenmonument.nl

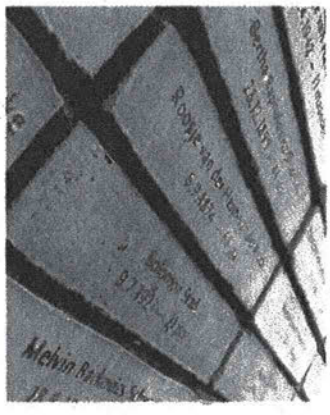

8

WWW.**NAMENMONUMENT**.NL

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
1491362-187684-DMO

Bijlage(n)
-

Uw brief

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 21 februari 2019
Betreft Aanvullende bijdrage Namenmonument

Geachte voorzitter,

Op 27 januari 2017 heeft mijn ambtsvoorganger u geïnformeerd over de ontwikkelingen rond en de bijdrage aan het Nationaal Holocaust Museum en het Namenmonument (Kamerstuk 20454, nr. 125). Hij benoemde daarbij de schokkende gevolgen van het buiten werking stellen van de rechtsstaat en staatsterreur, zoals de systematische en geïndustrialiseerde vernietiging van Joden, Sinti en Roma.

Tevens is geschetst dat VWS een bijdrage van € 2,3 mln ter beschikking stelt voor realisering van het monument. Andere fondsen en financiers zoals het vfonds en de gemeente Amsterdam maar ook particulieren en bedrijven nemen ook hun verantwoordelijkheid voor een deel van de kosten.

Jaarlijks staan wij stil bij alle gevallenen in de Tweede Wereldoorlog op 4 mei en bij de slachtoffers van de Holocaust op 27 januari. Herdenken van, educatie over en onderzoek naar de Holocaust zijn van essentieel belang. Nederland is daarom actief lid van de International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA), de organisatie die zich de laatste jaren heeft onderscheiden met onder andere educatieve richtlijnen, werkdefinities (antisemitisme en Holocaust-ontkenning), beschermde overheidsstatus van bedreigde Holocaust-plekken, publicaties, websites en grensoverschrijdende projecten.

Antisemitisme en de toenemende gevoelens van onveiligheid stemmen tot grote zorg. Ik ben dan ook van mening dat het voorgenomen Namenmonument, de gedenkplaats voor de 102.000 Nederlandse slachtoffers van de Holocaust, een concrete bijdrage is aan de herdenking van en educatie over de Holocaust en aan de strijd tegen discriminatie zoals racisme en antisemitisme.

Bij de ontwikkeling van het Namenmonument in het plantsoen aan de Weesperstraat te Amsterdam is sprake van een toename van kosten waardoor de totale kostenraming op € 14,6 mln uitkomt. Het kabinet heeft daarom besloten zijn verantwoordelijkheid te nemen en een additionele bijdrage van € 6 mln. ter beschikking te stellen. Voor het overige benodigde bedrag voor de realisatie van het monument ad. € 1,7 mln. staat het kabinet garant op het moment dat het niet lukt om de benodigde fondsenwerving te realiseren. Opdat het Namenmonument een blijvende herinnering is aan de verschrikkingen van de Holocaust en een indringende waarschuwing tegen discriminatie.

Kenmerk
1491362-187684-DMO

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Paul Blokhuis

Overeenkomst inzake overname van de garantstelling ten behoeve van het Nationaal Holocaust Namenmonument

De ondergetekenden:

1. De publiekrechtelijke rechtspersoon **de gemeente Amsterdam**, met zetel te (1011 PN) Amsterdam, Amstel 1, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de Burgemeester, (hierna te noemen: "de Gemeente")

en

2. De **Stichting Nederlands Auschwitz Comité,** gevestigd te Diemen (1112 PV), Knoopkruid 54, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41200647, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door dhr. [redacted], (hierna te noemen; "het NAC")

en

3. De publiekrechtelijke rechtspersoon **de Staat der Nederlanden**, zetelende te (2511 VX) Den Haag aan het Parnassusplein 5, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de heer P. Blokhuis, (hierna te noemen: "de Staat")

Gezamenlijk te noemen: "Partijen"

NEMEN HET VOLGENDE IN AANMERKING:

a. De Stichting het Nederlands Auschwitz Comité (hierna: "het NAC") heeft het initiatief genomen voor de realisatie in Amsterdam van het 'Nationaal Holocaust Namenmonument' (hierna: "het Namenmonument") ter herdenking en herinnering van circa 102.000 Nederlandse Joodse en circa 220 Nederlandse Sinti en Roma slachtoffers van de Holocaust die tijdens de tweede wereldoorlog in concentratie- en vernietigingskampen zijn omgekomen, alsook zij die zijn omgekomen tijdens transporten of dodenmarsen en waarvan geen graf bekend is;

b. Het NAC heeft architectenbureau 'Studio Daniel Libeskind' opdracht gegeven een ontwerp voor het Namenmonument te maken. Het Namenmonument omvat vier Hebreeuwse letters die samen het woord weergeven, dat 'In herinnering aan' betekent en bestaat uit een door bezoekers te betreden labyrint van gangen met aan beide zijden ca. 2.30 meter hoge bakstenen muren. Op elk van de circa 102.220 stenen wordt een naam, geboortedatum en de leeftijd bij overlijden gegraveerd, zodanig dat de namen van de slachtoffers goed leesbaar zijn. De muren met namen dragen vier objecten van spiegelend roestvast staal;

c. Het Namenmonument is ontworpen en zal worden gerealiseerd in opdracht van en voor rekening en risico van het NAC;

d. Het NAC heeft de Gemeente verzocht mee te werken aan een locatie in Amsterdam voor het Namenmonument; op 22 juni 2016 heeft de gemeenteraad van de gemeente Amsterdam ingestemd met de keuze voor een locatie ter plaatse van de "Weesperstraatstrook";

e. De Gemeente is eigenaresse van het grondperceel waarop het Namenmonument zal worden gerealiseerd ('het Terrein'); de Gemeente en het NAC hebben voorafgaand aan de bouw van

het Namenmonument een zelfstandig recht van opstal doen vestigen ten behoeve van het NAC waardoor het NAC eigenaresse wordt van het Namenmonument;

f. Het NAC heeft op 21 september 2017 onder nummer 3210991 een aanvraag omgevingsvergunning voor de bouw van het Namenmonument bij de Gemeente (stadsdeel Centrum) ingediend; de Gemeente (stadsdeel Centrum) heeft op 27 december 2017 de omgevingsvergunning onder nummer 3210991 onder voorwaarden verleend;

g. De Gemeente en het NAC hebben in de overeenkomst d.d. 31 januari 2019 afspraken gemaakt over de inrichting van de openbare ruimte rond het Namenmonument waarvan de Gemeente eigenaresse is en blijft, de vestiging van een zelfstandig recht van opstal voor het Namenmonument ten behoeve van het NAC en voorts over het beheer en onderhoud van het Namenmonument door de Gemeente;

h. Het NAC werft fondsen voor de stichtingskosten van het Namenmonument;

i. Bij brief d.d. 21 februari 2019 (kamerstuk 20 454, nr. 143) heeft de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan het NAC kenbaar gemaakt dat het kabinet garant staat voor een bedrag ten belope van € 1.700.000,- *"bedoeld voor het overige benodigde bedrag voor de realisatie van het Namenmonument op het moment dat het niet lukt om de benodigde fondsenwerving te realiseren*".

j. Op verzoek van de Staat heeft de Gemeente kenbaar gemaakt dat zij bereid is voornoemde garantstelling over te nemen.

k. De voorwaarden waaronder deze overname plaatsvindt hebben Partijen in deze overeenkomst vastgelegd.

KOMEN HET VOLGENDE OVEREEN;

1. Stichtingskosten en fondsenwerving

1.1. Het NAC heeft een raming gemaakt van de stichtingskosten van het Namenmonument. Onder stichtingskosten wordt verstaan alle kosten die nodig zijn voor het ontwerp, voorbereiding, realisatie en oplevering van het Namenmonument, inclusief alle bijbehorende legeskosten, belastingen en kosten van juridische bijstand ter zake van de procedures.

1.2. De financiële middelen ter dekking van de stichtingskosten van het Namenmonument worden verkregen door het NAC via fondsenwerving van particulieren, bedrijven en overheden. Het NAC spant zich in en blijft zich inspannen om zoveel mogelijk fondsen te werven. De mogelijkheden voor derden om het Namenmonument financieel te ondersteunen staan beschreven op de website van het Namenmonument: https://www.holocaustnamenmonument.nl/nl/bouw-mee/bouw-mee-aan-dit-monument/.

1.3. Per februari 2019 zijn de stichtingskosten door (de kostendeskundige van) het NAC bijgesteld en geraamd op € 14.600.000,-. De aangepaste raming van de stichtingskosten is opgenomen in het document "Financieringsbehoefte NAC voor het Namenmonument per december 2018 ", dat als **bijlage 1** aan deze overeenkomst is gehecht. Deze bijlage is bedrijfsvertrouwelijk en mag niet zonder toestemming van het NAC of in afwijking van het bepaalde in artikel 7 van deze overeenkomst aan derden worden verstrekt.

2. Subsidie van het kabinet en garantstelling

2.1. De Staat, heeft op 21 februari 2019 (**bijlage 2**) mede vanwege de kostenstijgingen waarmee het NAC wordt geconfronteerd een aanvullende subsidie van € 6.000.000,- ter beschikking gesteld. Tevens is in deze brief verklaard aan het NAC garant te staan voor het overige benodigde bedrag voor de realisatie van het monument ten belope van een bedrag van € 1.700.000,-.

2.2. Het NAC kan alleen gebruikmaken van deze garantstelling op het moment dat het NAC niet lukt om de benodigde fondsenwerving ter dekking van de stichtingskosten te realiseren. Per datum van het verlenen van de garantstelling is het verschil tussen de stichtingskosten en de via fondsenwerving en subsidies door het NAC verkregen financiële middelen circa € 1.700.000,-.

3. Overname garantstelling door gemeente

3.1. De gemeente heeft aan het NAC en de Staat kenbaar gemaakt dat zij de volledige verplichting ter zake van de garantstelling van € 1.700.000,- van de Staat wil overnemen en als zelfstandige verplichting jegens het NAC op zich wil nemen. De Staat en het NAC stemmen expliciet met de overname van deze garantstelling in. De garantstelling van de Staat komt daarmee volledig te vervallen.

3.2. De gemeente verklaart hierbij aan het NAC dat zij jegens het NAC garant staat voor betaling van een bedrag van maximaal € 1.700.000,-, ten behoeve van stichtingskosten van het Namenmonument, indien en voor zover het NAC niet lukt om via fondsenwerving de benodigde financiële middelen te verkrijgen, zulks met inachtneming van het bepaalde in deze overeenkomst.

3.3. De onderhavige garantstelling door de gemeente staat los van de subsidie van € 3.000.000,- die de gemeente d.d. 18 juli 2018 aan het NAC ter beschikking heeft gesteld en heeft evenmin betrekking op het onderhoud en beheer van het Namenmonument dat de gemeente ingevolge de overeenkomst van 31 januari 2019 voor haar rekening neemt.

4. Voorwaarden voor gebruikmaking van de garantsstelling

4.1. Het NAC verstrekt eens per 6 maanden aan de gemeente een geactualiseerd overzicht van de stand van de fondsenwerving en de financiële verplichtingen van het NAC ter zake van de realisatie van het Namenmonument.

4.2. Het NAC kan gebruikmaken van de garantstelling indien het NAC, ondanks haar inspanningen om fondsen te werven, over onvoldoende financiële middelen beschikt om haar financiële verplichtingen ter zake van de realisatie van het Namenmonument te bekostigen. De Gemeente en het NAC onderkennen dat het grootste deel van de kosten in de realisatiefase de door het NAC aan de aannemer te betalen aanneemsom betreft. Indien het NAC voorziet dat zij voor de betaling van de laatste termijnen van de aanneemsom een beroep moet doen op de garantstelling zal zij de gemeente tenminste 2 maanden voordien schriftelijk op de hoogte stellen van de aanspraak op de garantie. De aanspraak dient gericht te worden aan het College van B&W van de gemeente Amsterdam t.a.v. procesmanager National Holocaust Namenmonument, Het NAC stuurt een afschrift van de aanspraak per e-mail aan de procesmanager.

4.3. Wanneer een beroep op de garantstelling is gedaan blijft het NAC tot de opening van het Namenmonument gehouden fondsen te werven om de aanspraak op de garantstelling zo veel als mogelijk te beperken.

4.4. Een aanspraak van het NAC jegens de gemeente op de garantstelling dient vergezeld te zijn van:

- Een schriftelijke en gemotiveerde onderbouwing van de aanspraak, waaruit blijkt dat het NAC een terecht beroep doet op de garantstelling voor het overige benodigde bedrag;
- Een opgave van het bedrag dat het NAC uitbetaald wenst te krijgen;
- Een actueel overzicht van de fondsenwerving en de resterende financiële verplichtingen voor de realisatie van het Namenmonument.

4.5. De gemeente neemt voornoemde aanspraak onverwijld in behandeling en besluit binnen 30 dagen na ontvangst van de aanspraak over de uitbetaling.

4.6. De gemeente betaalt de bedragen die zij in het kader van de garantstelling aan het NAC toekent binnen 30 dagen na het betreffende besluit op de bankrekening van het NAC ten behoeve van Namenmonument. Het bankrekeningnummer waarop het bedrag gestort wordt, is [redacted].

4.7. De gemeente zal de termijnen voor afhandeling van aanspraken op de garantstelling en de uitbetaling aan het NAC strikt in acht nemen, zodat het NAC tijdig aan haar financiële verplichtingen jegens derden, waaronder de aannemer kan voldoen.

5. Duur van de overeenkomst

5.1. De overeenkomst is niet opzegbaar en eindigt in de volgende gevallen:

1. na volledige betaling van het bedrag van de garantstelling door de Gemeente aan het NAC;
2. indien het NAC aan de gemeente heeft meegedeeld geen gebruik meer te hoeven maken van de garantstelling of een deel daarvan;
3. twaalf maanden nadat het Namenmonument is gerealiseerd en opgeleverd ;
4. in geval van faillissement of surseance van betaling van het NAC;

6. Wijziging overeenkomst

6.1. Wijziging van deze overeenkomst is alleen mogelijk nadat Partijen hiermee schriftelijk akkoord zijn gegaan, onverminderd de mogelijkheid de overeenkomst te wijzigen op grond van dwingendrechtelijke wettelijke bepalingen.

6.2. De rechten en verplichtingen voortvloeiend uit deze overeenkomst kunnen niet worden overgedragen of bezwaard.

7. Geheimhouding

7.1. Partijen treden niet actief naar buiten omtrent de inhoud van deze overeenkomst. Het voorgaande doet evenwel op geen enkele wijze afbreuk aan de vrijheid van de Staat en de gemeente om mededelingen te doen omtrent de inhoud van deze overeenkomst, voor zover

hun publiekrechtelijke verantwoordelijkheid dit vergt. De Gemeente zal in elk geval haar gemeenteraad ten behoeve van de financiële dekking inlichten over de te sluiten overeenkomst.

7.2. Bij een verzoek tot openbaarmaking op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) zal er worden gehandeld conform de bepalingen in de Wob. In beginsel zullen documenten openbaar worden gemaakt met weglating van onder andere gegevens die betrekking hebben op bedrijfsvertrouwelijke informatie en andere gegevens die Partijen onevenredig zouden kunnen benadelen.

8. Toepasselijk recht en geschillen

8.1. Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing

8.2. Partijen zullen zich maximaal inspannen geschillen die ontstaan in verband met deze Overeenkomst in der minne op te lossen. Indien Partijen hier desondanks niet in slagen zullen alle geschillen aanhangig worden gemaakt bij de bevoegde rechter van de rechtbank te Amsterdam.

Bijlagen:

1. Financieringsbehoefte NAC voor het Namenmonument per december 2018.
2. Brief d.d. 21 februari 2019 van de staatsecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan het NAC

Aldus overeengekomen en in drievoud ondertekend,

Gemeente Amsterdam

.....
Burgemeester

Datum

.....

Nederlands Auschwitz Comité

[redacted]

...
Dhr. [redacted]

Datum 21/7/21

.....

De Staat der Nederlanden

.....

de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Datum

10-09-2021

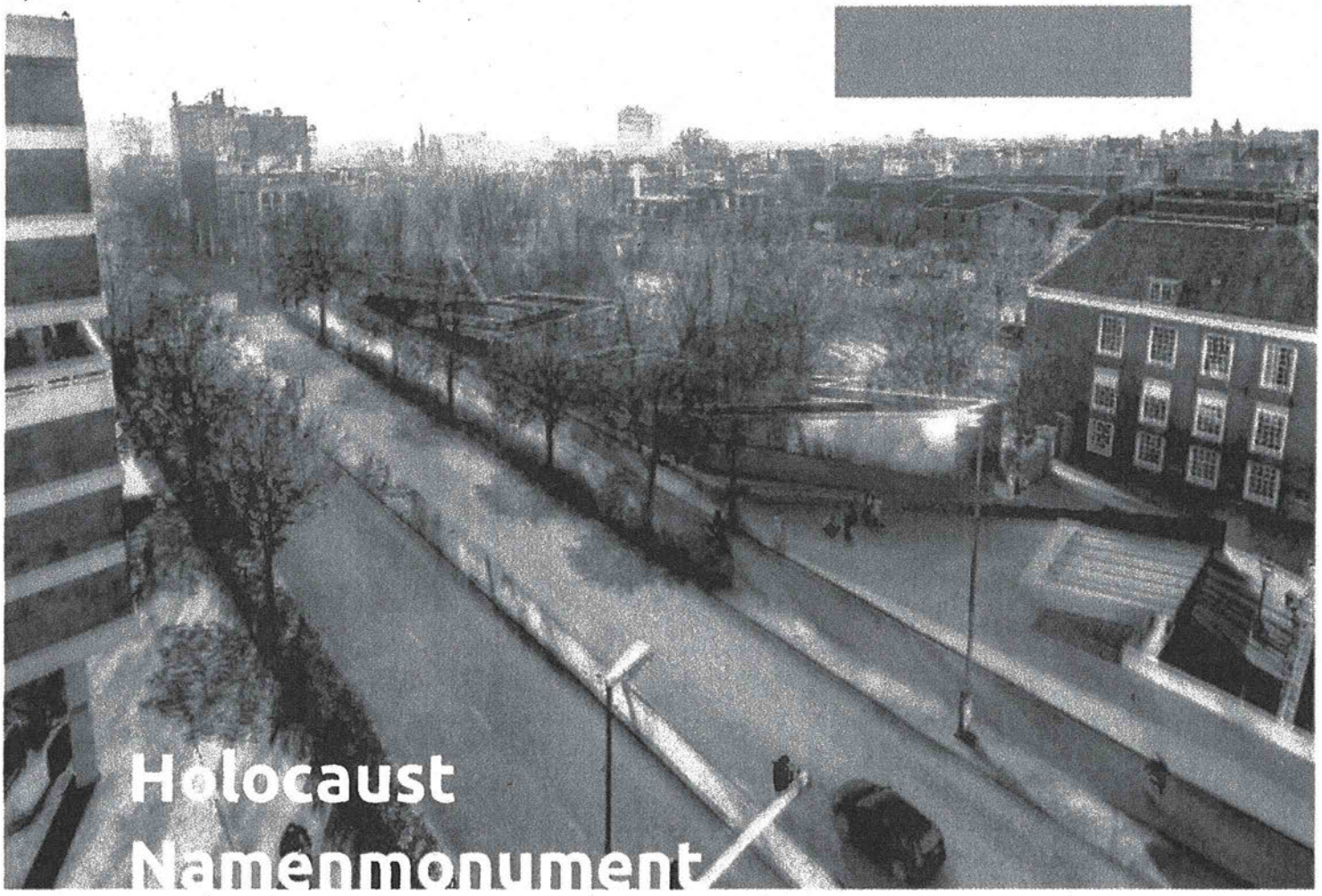

Holocaust Namenmonument Nederland

DUTCH HOLOCAUST MEMORIAL OF NAMES

Stand van zaken

Dec 2018

Yardmen bv
Middenweg 105-107
1098 AH Amsterdam
www.yardmen.nl

Nederlands Auschwitz Comité
SECRETARIAAT Postbus 74131
1070 BC Amsterdam
www.auschwitz.nl
www.namenmonument.nl

Nationaal Holocaust Namenmonument
Prijsontwikkeling 2017-2018, december 2018
Alle bedragen zijn afgerond

Op 12 -12-2016 heeft MBM-bouwkosten een budgetraming geleverd, gebaseerd op het concept ontwerpboekje van Studio Libeskind d.d. 25-10-2016.

De raming is dus gemaakt op een globaal plan, waarvan de technische detailleringen nog niet bekend waren. Zo zitten in het ontwerp onderdelen die nog nooit zijn uitgevoerd (lasergraveren van stenen), of waarvan de technische uitvoering niet te overzien was (stalen letters).

In deze raming waren de kosten voor sloop, bouwrijpmaken en nieuwe bomen niet meegenomen. De bouwkosten werden geraamd op €3.300.000 (ex btw); de totale stichtingskosten €4.705.000 (€5.700.000 incl btw)

Bij de verdere uitwerking is gebleken dat het noodzakelijk was om gespecialiseerde adviseurs te betrekken en moesten er op aanwijzing van de Amsterdamse driehoek extra beveiligingen opgenomen worden, zoals afsluiting van het monument met hekken en een muur. De kosten van de stalen letters (productie en plaatsing) bleken veel hoger te zijn dan eerder geraamd (ruim €2.600.000 in plaats van €310.000). Ook werd - in overleg met Studio Libeskind - besloten een lichtarchitect aan te trekken. De verlichting wordt hierdoor een onderdeel van het integrale ontwerp.

Door de vertraging als gevolg van de bezwaren zijn de adviseurs en begeleiders langer dan verwacht aan het werk geweest om o.a. bezuinigingen te zoeken. Ook het Nederlands Auschwitz Comité heeft extra kosten moeten maken, zoals advocatenkosten en daarbij benodigde adviseurs.

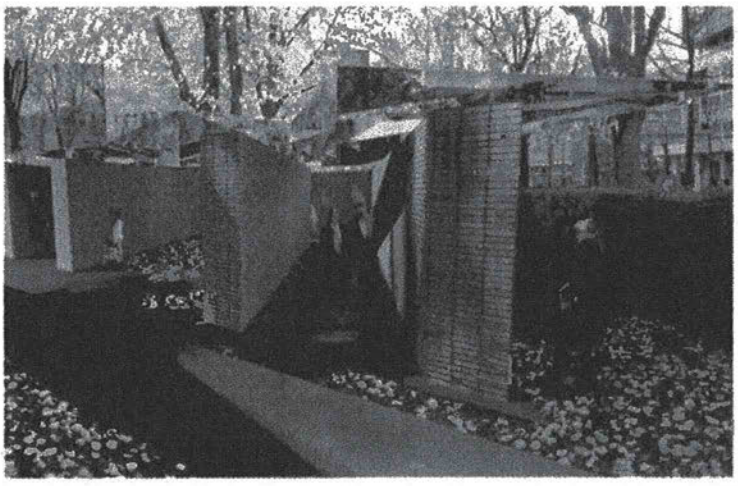

In juli 2018 heeft de aannemer, waarmee in bouwteam wordt gewerkt, de eerste begroting geleverd. De bouwkosten werden toen geraamd op € 9.900.000 ex btw *. Er zijn vervolgens veel aanpassingen aan het ontwerp gemaakt. Deze leverden bezuinigingen op van circa €1.400.000.

Deze eerste aanbieding is door de vertragingen gedurende de bezwarenprocedure verlopen. De aannemer heeft op 23-11-2018 een nieuwe aanbieding gedaan op basis van bezuinigingen en prijstijgingen. Eindresultaat: €9.500.000. De eerder gevonden bezuinigingen van €1.400.000 werden bijna volledig teniet gedaan door een prijsstijging van 12,2%: €1.200.000.

Mogelijke bezuinigingen als gevolg van afspraken met de gemeente, bijvoorbeeld over het gebruik van de Weesperstraat, en middels voorstellen uit het bouwteam zijn nog niet meegenomen. Daarover is nog geen zekerheid.

Al met al komt de totale begroting nu uit op ruim €14.500.000. Daartegenover staan bijdragen en toezeggingen van bijna €7.000.000.

**De bouwkostenstijging van de budgetraming uit december 2016 tot de raming van juli 2018 bedroeg ongeveer 7%. De prijsstijging van december 2016 tot augustus 2019 (start bouw) zal naar verwachting maar liefst 20% zijn (prognose volgens BDB-index).*

Nationaal Holocaust Namenmonument
Stand van zaken dec 2018

BEGROTING NAMENMONUMENT

stand van zaken dec 2018*

Totaal stichtingskosten *exclusief btw*	**4.705.602**	
Voorgeschoten kosten NAC	**130.000**	
Bouwrijpmaken locatie	**1.000.000**	
Raming publiciteit/werving/campagnes	**350.000**	
TOTAAL excl btw (BEGROTING MAART 2017)	6.185.602	A
MEERKOSTEN		
Stalen letters *(incl risico)*	**2.400.000**	
Uitvoering lichtontwerp	**700.000**	
Beveiliging, hekken, muur	**300.000**	
Extra adviseurs *(architect, baksteenadviseur, lichtontwerp, Peutz, ECN, ABT, BBN etc)*	**300.000**	
	3.700.000	B
Extra kosten bezwaarprocedures *(kosten NAC, advocaten, projectmanagement, etc.)*	**300.000**	
Prijsstijging 12/2016 tot 7/21019 *(=20% over bouwkosten)*	**1.403.511**	
	1.703.511	C
Onvoorzien	500.000	D
Totaal A + B + C + D	**12.089.113**	
BTW 21%	2.538.714	
TOTAAL	14.627.827	

DEKKING

Bijdrage rijks- en gemeentelijke overheid	**4.750.000**
Bedrijfsleven / fondsen	**1.332.000**
Particulieren	**750.000**
Totaal dekking *gerealiseerd t/m dec 2018*	6.832.000
Totaal kosten	14.627.827
Restant	*7.795.827*

*) NB—Begroting gebaseerd op prijspeil eind 2018. Bouwprijzen nemen erg sterk toe.

Nationaal Holocaust Namenmonument
financieringsbehoefte dec 2018

totale begroting	14.627.827,00
80% benodigd januari	**11.702.261,60**

korte termijn

in kas	2.500.000,00
gemeente A'dam	2.400.000,00
vfonds	700.000,00
rabobank	100.000,00
totaal	**5.700.000,00**
fin. behoefte	**6.000.000,00**
dekking	**11.700.000,00**

langere termijn

totaal	14.627.827,00
dekking	11.700.000,00
	2.927.827,00
al betaald door NAC	1.200.000,00
tekort	**1.727.827,00**

bedragen inclusief btw

Dutch Holocaust Memorial of Names
Short Summary December 2018

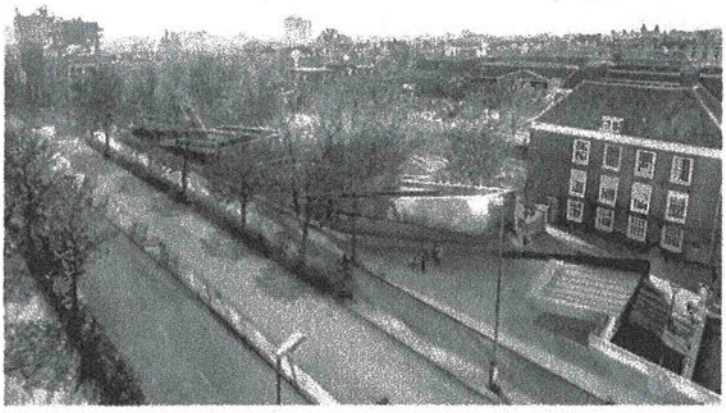

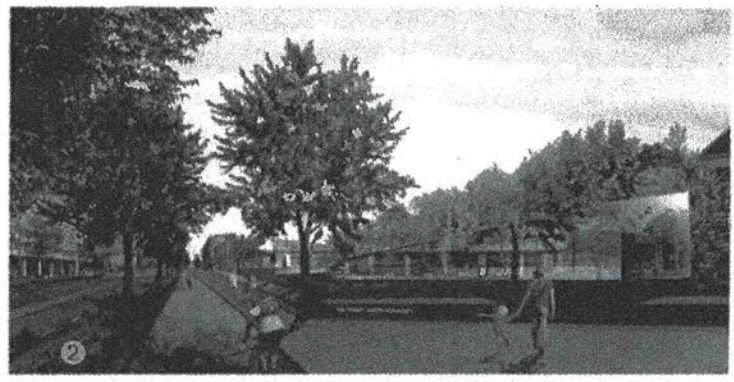

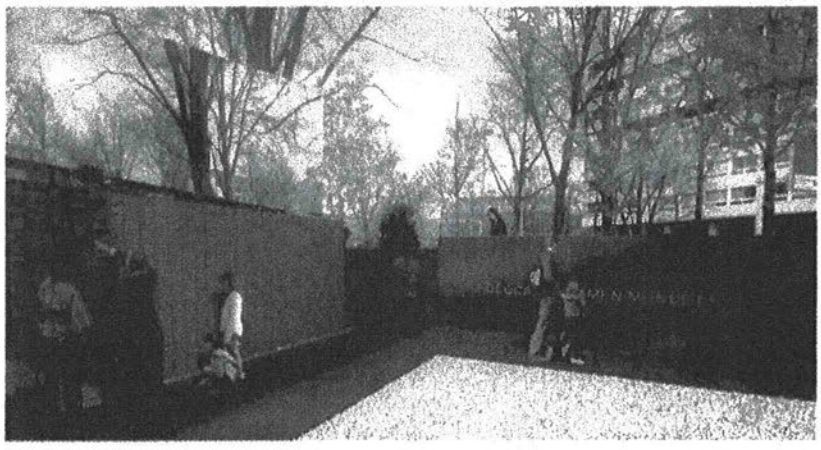

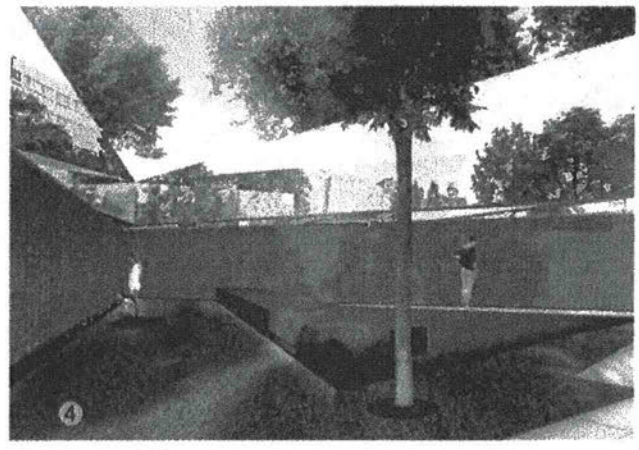

1 - 5 Several *artist impressions* Nationaal Holocaust Namenmonument, by Studio Libeskind, New York.

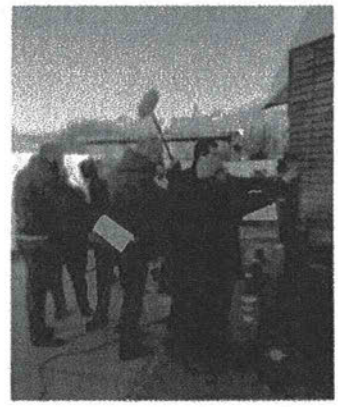

Design team visiting mock-up (test part of the monument, actual size).
Right Artist/architect Daniel Libeskind.

Left Laser engraved bricks, from a test series.

WE'RE ALMOST THERE!

Help the Dutch Auschwitz Committee to realize the Holocaust Memorial of Names.

www.namenmonument.nl

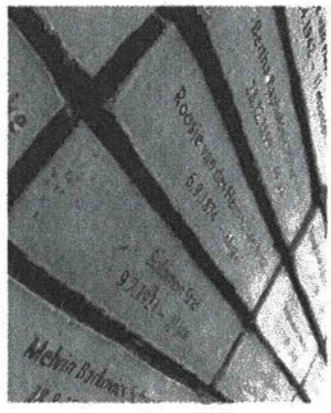

WWW.**NAMENMONUMENT**.NL

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
1491362-187684-DMO

Bijlage(n)
-

Uw brief

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 21 februari 2019
Betreft Aanvullende bijdrage Namenmonument

Geachte voorzitter,

Op 27 januari 2017 heeft mijn ambtsvoorganger u geïnformeerd over de ontwikkelingen rond en de bijdrage aan het Nationaal Holocaust Museum en het Namenmonument (Kamerstuk 20454, nr. 125). Hij benoemde daarbij de schokkende gevolgen van het buiten werking stellen van de rechtsstaat en staatsterreur, zoals de systematische en geïndustrialiseerde vernietiging van Joden, Sinti en Roma.

Tevens is geschetst dat VWS een bijdrage van € 2,3 mln ter beschikking stelt voor realisering van het monument. Andere fondsen en financiers zoals het vfonds en de gemeente Amsterdam maar ook particulieren en bedrijven nemen ook hun verantwoordelijkheid voor een deel van de kosten.

Jaarlijks staan wij stil bij alle gevallenen in de Tweede Wereldoorlog op 4 mei en bij de slachtoffers van de Holocaust op 27 januari. Herdenken van, educatie over en onderzoek naar de Holocaust zijn van essentieel belang. Nederland is daarom actief lid van de International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA), de organisatie die zich de laatste jaren heeft onderscheiden met onder andere educatieve richtlijnen, werkdefinities (antisemitisme en Holocaust-ontkenning), beschermde overheidsstatus van bedreigde Holocaust-plekken, publicaties, websites en grensoverschrijdende projecten.

Antisemitisme en de toenemende gevoelens van onveiligheid stemmen tot grote zorg. Ik ben dan ook van mening dat het voorgenomen Namenmonument, de gedenkplaats voor de 102.000 Nederlandse slachtoffers van de Holocaust, een concrete bijdrage is aan de herdenking van en educatie over de Holocaust en aan de strijd tegen discriminatie zoals racisme en antisemitisme.

Bij de ontwikkeling van het Namenmonument in het plantsoen aan de Weesperstraat te Amsterdam is sprake van een toename van kosten waardoor de totale kostenraming op € 14,6 mln uitkomt. Het kabinet heeft daarom besloten zijn verantwoordelijkheid te nemen en een additionele bijdrage van € 6 mln. ter beschikking te stellen. Voor het overige benodigde bedrag voor de realisatie van het monument ad. € 1,7 mln. staat het kabinet garant op het moment dat het niet lukt om de benodigde fondsenwerving te realiseren. Opdat het Namenmonument een blijvende herinnering is aan de verschrikkingen van de Holocaust en een indringende waarschuwing tegen discriminatie.

Kenmerk
1491362-187684-DMO

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Paul Blokhuis

Overeenkomst inzake overname van de garantstelling ten behoeve van het Nationaal Holocaust Namenmonument

De ondergetekenden:

1. De publiekrechtelijke rechtspersoon **de gemeente Amsterdam**, met zetel te (1011 PN) Amsterdam, Amstel 1, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de Burgemeester, (hierna te noemen: "de Gemeente")

en

2. De **Stichting Nederlands Auschwitz Comité,** gevestigd te Diemen (1112 PV), Knoopkruid 54, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41200647, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door dhr. [redacted], (hierna te noemen; "het NAC")

en

3. De publiekrechtelijke rechtspersoon **de Staat der Nederlanden**, zetelende te (2511 VX) Den Haag aan het Parnassusplein 5, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de heer P. Blokhuis, (hierna te noemen: "de Staat")

Gezamenlijk te noemen: "Partijen"

NEMEN HET VOLGENDE IN AANMERKING:

a. De Stichting het Nederlands Auschwitz Comité (hierna: "het NAC") heeft het initiatief genomen voor de realisatie in Amsterdam van het 'Nationaal Holocaust Namenmonument' (hierna: "het Namenmonument") ter herdenking en herinnering van circa 102.000 Nederlandse Joodse en circa 220 Nederlandse Sinti en Roma slachtoffers van de Holocaust die tijdens de tweede wereldoorlog in concentratie- en vernietigingskampen zijn omgekomen, alsook zij die zijn omgekomen tijdens transporten of dodenmarsen en waarvan geen graf bekend is;

b. Het NAC heeft architectenbureau 'Studio Daniel Libeskind' opdracht gegeven een ontwerp voor het Namenmonument te maken. Het Namenmonument omvat vier Hebreeuwse letters die samen het woord weergeven, dat 'In herinnering aan' betekent en bestaat uit een door bezoekers te betreden labyrint van gangen met aan beide zijden ca. 2.30 meter hoge bakstenen muren. Op elk van de circa 102.220 stenen wordt een naam, geboortedatum en de leeftijd bij overlijden gegraveerd, zodanig dat de namen van de slachtoffers goed leesbaar zijn. De muren met namen dragen vier objecten van spiegelend roestvast staal;

c. Het Namenmonument is ontworpen en zal worden gerealiseerd in opdracht van en voor rekening en risico van het NAC;

d. Het NAC heeft de Gemeente verzocht mee te werken aan een locatie in Amsterdam voor het Namenmonument; op 22 juni 2016 heeft de gemeenteraad van de gemeente Amsterdam ingestemd met de keuze voor een locatie ter plaatse van de "Weesperstraatstrook";

e. De Gemeente is eigenaresse van het grondperceel waarop het Namenmonument zal worden gerealiseerd ('het Terrein'); de Gemeente en het NAC hebben voorafgaand aan de bouw van

het Namenmonument een zelfstandig recht van opstal doen vestigen ten behoeve van het NAC waardoor het NAC eigenaresse wordt van het Namenmonument;

f. Het NAC heeft op 21 september 2017 onder nummer 3210991 een aanvraag omgevingsvergunning voor de bouw van het Namenmonument bij de Gemeente (stadsdeel Centrum) ingediend; de Gemeente (stadsdeel Centrum) heeft op 27 december 2017 de omgevingsvergunning onder nummer 3210991 onder voorwaarden verleend;

g. De Gemeente en het NAC hebben in de overeenkomst d.d. 31 januari 2019 afspraken gemaakt over de inrichting van de openbare ruimte rond het Namenmonument waarvan de Gemeente eigenaresse is en blijft, de vestiging van een zelfstandig recht van opstal voor het Namenmonument ten behoeve van het NAC en voorts over het beheer en onderhoud van het Namenmonument door de Gemeente;

h. Het NAC werft fondsen voor de stichtingskosten van het Namenmonument;

i. Bij brief d.d. 21 februari 2019 (kamerstuk 20 454, nr. 143) heeft de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan het NAC kenbaar gemaakt dat het kabinet garant staat voor een bedrag ten belope van € 1.700.000,- "*bedoeld voor het overige benodigde bedrag voor de realisatie van het Namenmonument op het moment dat het niet lukt om de benodigde fondsenwerving te realiseren*".

j. Op verzoek van de Staat heeft de Gemeente kenbaar gemaakt dat zij bereid is voornoemde garantstelling over te nemen.

k. De voorwaarden waaronder deze overname plaatsvindt hebben Partijen in deze overeenkomst vastgelegd.

KOMEN HET VOLGENDE OVEREEN;

1. Stichtingskosten en fondsenwerving

1.1. Het NAC heeft een raming gemaakt van de stichtingskosten van het Namenmonument. Onder stichtingskosten wordt verstaan alle kosten die nodig zijn voor het ontwerp, voorbereiding, realisatie en oplevering van het Namenmonument, inclusief alle bijbehorende legeskosten, belastingen en kosten van juridische bijstand ter zake van de procedures.

1.2. De financiële middelen ter dekking van de stichtingskosten van het Namenmonument worden verkregen door het NAC via fondsenwerving van particulieren, bedrijven en overheden. Het NAC spant zich in en blijft zich inspannen om zoveel mogelijk fondsen te werven. De mogelijkheden voor derden om het Namenmonument financieel te ondersteunen staan beschreven op de website van het Namenmonument: https://www.holocaustnamenmonument.nl/nl/bouw-mee/bouw-mee-aan-dit-monument/.

1.3. Per februari 2019 zijn de stichtingskosten door (de kostendeskundige van) het NAC bijgesteld en geraamd op € 14.600.000,-. De aangepaste raming van de stichtingskosten is opgenomen in het document "Financieringsbehoefte NAC voor het Namenmonument per december 2018 ", dat als **bijlage 1** aan deze overeenkomst is gehecht. Deze bijlage is bedrijfsvertrouwelijk en mag niet zonder toestemming van het NAC of in afwijking van het bepaalde in artikel 7 van deze overeenkomst aan derden worden verstrekt.

2. Subsidie van het kabinet en garantstelling

2.1. De Staat, heeft op 21 februari 2019 (**bijlage 2**) mede vanwege de kostenstijgingen waarmee het NAC wordt geconfronteerd een aanvullende subsidie van € 6.000.000,- ter beschikking gesteld. Tevens is in deze brief verklaard aan het NAC garant te staan voor het overige benodigde bedrag voor de realisatie van het monument ten belope van een bedrag van € 1.700.000,-.

2.2. Het NAC kan alleen gebruikmaken van deze garantstelling op het moment dat het NAC niet lukt om de benodigde fondsenwerving ter dekking van de stichtingskosten te realiseren. Per datum van het verlenen van de garantstelling is het verschil tussen de stichtingskosten en de via fondsenwerving en subsidies door het NAC verkregen financiële middelen circa € 1.700.000,-.

3. Overname garantstelling door gemeente

3.1. De gemeente heeft aan het NAC en de Staat kenbaar gemaakt dat zij de volledige verplichting ter zake van de garantstelling van € 1.700.000,- van de Staat wil overnemen en als zelfstandige verplichting jegens het NAC op zich wil nemen. De Staat en het NAC stemmen expliciet met de overname van deze garantstelling in. De garantstelling van de Staat komt daarmee volledig te vervallen.

3.2. De gemeente verklaart hierbij aan het NAC dat zij jegens het NAC garant staat voor betaling van een bedrag van maximaal € 1.700.000,-, ten behoeve van stichtingskosten van het Namenmonument, indien en voor zover het NAC niet lukt om via fondsenwerving de benodigde financiële middelen te verkrijgen, zulks met inachtneming van het bepaalde in deze overeenkomst.

3.3. De onderhavige garantstelling door de gemeente staat los van de subsidie van € 3.000.000,- die de gemeente d.d. 18 juli 2018 aan het NAC ter beschikking heeft gesteld en heeft evenmin betrekking op het onderhoud en beheer van het Namenmonument dat de gemeente ingevolge de overeenkomst van 31 januari 2019 voor haar rekening neemt.

4. Voorwaarden voor gebruikmaking van de garantsstelling

4.1. Het NAC verstrekt eens per 6 maanden aan de gemeente een geactualiseerd overzicht van de stand van de fondsenwerving en de financiële verplichtingen van het NAC ter zake van de realisatie van het Namenmonument.

4.2. Het NAC kan gebruikmaken van de garantstelling indien het NAC, ondanks haar inspanningen om fondsen te werven, over onvoldoende financiële middelen beschikt om haar financiële verplichtingen ter zake van de realisatie van het Namenmonument te bekostigen. De Gemeente en het NAC onderkennen dat het grootste deel van de kosten in de realisatiefase de door het NAC aan de aannemer te betalen aanneemsom betreft. Indien het NAC voorziet dat zij voor de betaling van de laatste termijnen van de aanneemsom een beroep moet doen op de garantstelling zal zij de gemeente tenminste 2 maanden voordien schriftelijk op de hoogte stellen van de aanspraak op de garantie. De aanspraak dient gericht te worden aan het College van B&W van de gemeente Amsterdam t.a.v. procesmanager National Holocaust Namenmonument, Het NAC stuurt een afschrift van de aanspraak per e-mail aan de procesmanager.

4.3. Wanneer een beroep op de garantstelling is gedaan blijft het NAC tot de opening van het Namenmonument gehouden fondsen te werven om de aanspraak op de garantstelling zo veel als mogelijk te beperken.

4.4. Een aanspraak van het NAC jegens de gemeente op de garantstelling dient vergezeld te zijn van:

- Een schriftelijke en gemotiveerde onderbouwing van de aanspraak, waaruit blijkt dat het NAC een terecht beroep doet op de garantstelling voor het overige benodigde bedrag;
- Een opgave van het bedrag dat het NAC uitbetaald wenst te krijgen;
- Een actueel overzicht van de fondsenwerving en de resterende financiële verplichtingen voor de realisatie van het Namenmonument.

4.5. De gemeente neemt voornoemde aanspraak onverwijld in behandeling en besluit binnen 30 dagen na ontvangst van de aanspraak over de uitbetaling.

4.6. De gemeente betaalt de bedragen die zij in het kader van de garantstelling aan het NAC toekent binnen 30 dagen na het betreffende besluit op de bankrekening van het NAC ten behoeve van Namenmonument. Het bankrekeningnummer waarop het bedrag gestort wordt, is [redacted].

4.7. De gemeente zal de termijnen voor afhandeling van aanspraken op de garantstelling en de uitbetaling aan het NAC strikt in acht nemen, zodat het NAC tijdig aan haar financiële verplichtingen jegens derden, waaronder de aannemer kan voldoen.

5. Duur van de overeenkomst

5.1. De overeenkomst is niet opzegbaar en eindigt in de volgende gevallen:

1. na volledige betaling van het bedrag van de garantstelling door de Gemeente aan het NAC;
2. indien het NAC aan de gemeente heeft meegedeeld geen gebruik meer te hoeven maken van de garantstelling of een deel daarvan;
3. twaalf maanden nadat het Namenmonument is gerealiseerd en opgeleverd ;
4. in geval van faillissement of surseance van betaling van het NAC;

6. Wijziging overeenkomst

6.1. Wijziging van deze overeenkomst is alleen mogelijk nadat Partijen hiermee schriftelijk akkoord zijn gegaan, onverminderd de mogelijkheid de overeenkomst te wijzigen op grond van dwingendrechtelijke wettelijke bepalingen.

6.2. De rechten en verplichtingen voortvloeiend uit deze overeenkomst kunnen niet worden overgedragen of bezwaard.

7. Geheimhouding

7.1. Partijen treden niet actief naar buiten omtrent de inhoud van deze overeenkomst. Het voorgaande doet evenwel op geen enkele wijze afbreuk aan de vrijheid van de Staat en de gemeente om mededelingen te doen omtrent de inhoud van deze overeenkomst, voor zover

hun publiekrechtelijke verantwoordelijkheid dit vergt. De Gemeente zal in elk geval haar gemeenteraad ten behoeve van de financiële dekking inlichten over de te sluiten overeenkomst.

7.2. Bij een verzoek tot openbaarmaking op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) zal er worden gehandeld conform de bepalingen in de Wob. In beginsel zullen documenten openbaar worden gemaakt met weglating van onder andere gegevens die betrekking hebben op bedrijfsvertrouwelijke informatie en andere gegevens die Partijen onevenredig zouden kunnen benadelen.

8. Toepasselijk recht en geschillen

8.1. Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing

8.2. Partijen zullen zich maximaal inspannen geschillen die ontstaan in verband met deze Overeenkomst in der minne op te lossen. Indien Partijen hier desondanks niet in slagen zullen alle geschillen aanhangig worden gemaakt bij de bevoegde rechter van de rechtbank te Amsterdam.

Bijlagen:

1. Financieringsbehoefte NAC voor het Namenmonument per december 2018.
2. Brief d.d. 21 februari 2019 van de staatsecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan het NAC

Aldus overeengekomen en in drievoud ondertekend,

Gemeente Amsterdam

.....

Burgemeester

Datum

.....

Nederlands Auschwitz Comité

[redacted]

.....

Dhr. [redacted]

Datum 21/7'21

.....

De Staat der Nederlanden

.....

de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Datum

10-09-2021

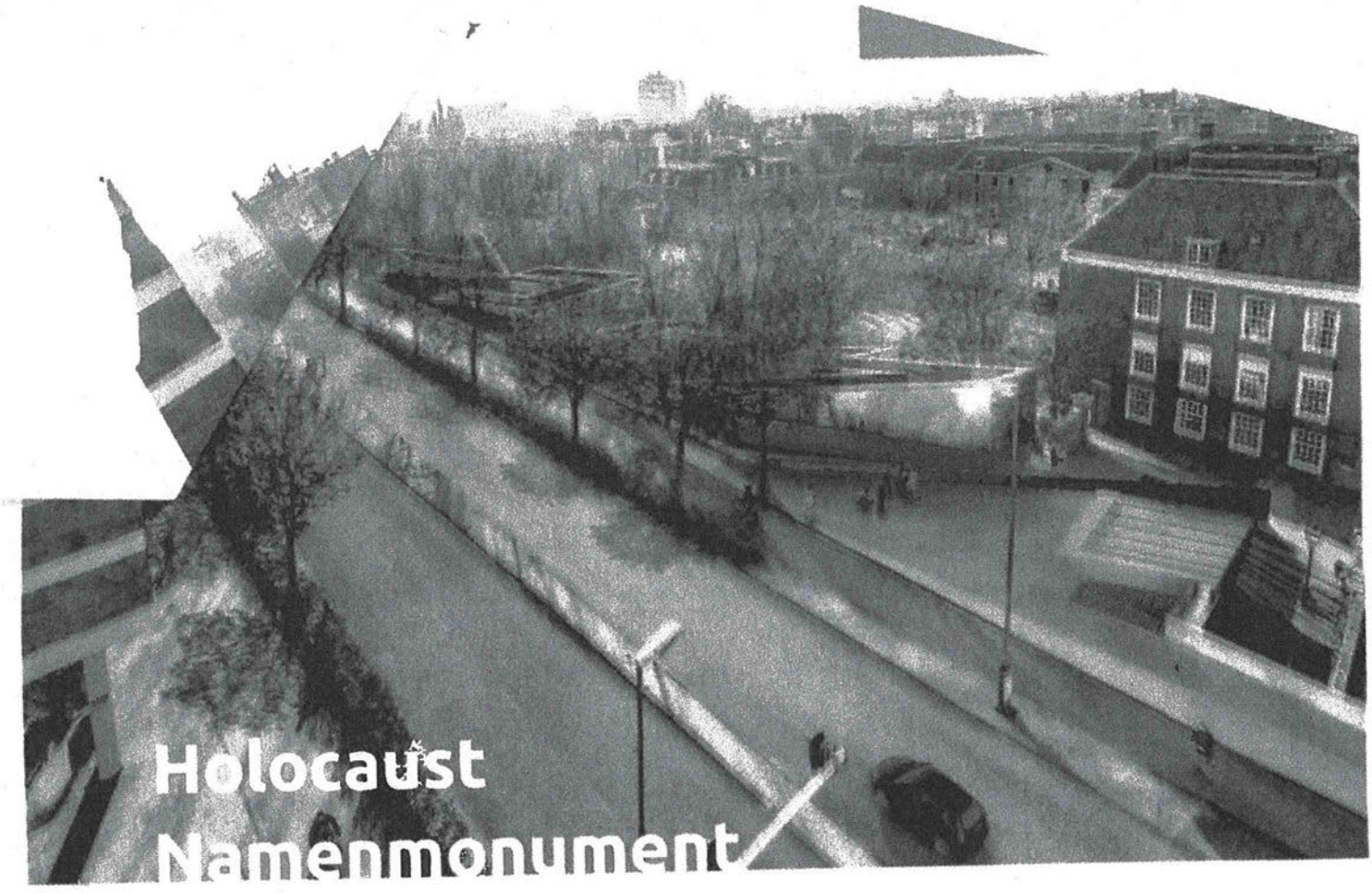

Holocaust Namenmonument Nederland

DUTCH HOLOCAUST MEMORIAL OF NAMES

Stand van zaken

Dec 2018

Yardmen bv
Middenweg 105-107
1098 AH Amsterdam
www.yardmen.nl

Nederlands Auschwitz Comité
SECRETARIAAT Postbus 74131
1070 BC Amsterdam
www.auschwitz.nl
www.namenmonument.nl

Nationaal Holocaust Namenmonument
Prijsontwikkeling 2017-2018, december 2018
Alle bedragen zijn afgerond

Op 12 -12-2016 heeft MBM-bouwkosten een budgetraming geleverd, gebaseerd op het concept ontwerpboekje van Studio Libeskind d.d. 25-10-2016.

De raming is dus gemaakt op een globaal plan, waarvan de technische detailleringen nog niet bekend waren. Zo zitten in het ontwerp onderdelen die nog nooit zijn uitgevoerd (lasergraveren van stenen), of waarvan de technische uitvoering niet te overzien was (stalen letters).

In deze raming waren de kosten voor sloop, bouwrijpmaken en nieuwe bomen niet meegenomen. De bouwkosten werden geraamd op €3.300.000 (ex btw); de totale stichtingskosten €4.705.000 (€5.700.000 incl btw)

Bij de verdere uitwerking is gebleken dat het noodzakelijk was om gespecialiseerde adviseurs te betrekken en moesten er op aanwijzing van de Amsterdamse driehoek extra beveiligingen opgenomen worden, zoals afsluiting van het monument met hekken en een muur. De kosten van de stalen letters (productie en plaatsing) bleken veel hoger te zijn dan eerder geraamd (ruim €2.600.000 in plaats van €310.000). Ook werd - in overleg met Studio Libeskind - besloten een lichtarchitect aan te trekken. De verlichting wordt hierdoor een onderdeel van het integrale ontwerp.

Door de vertraging als gevolg van de bezwaren zijn de adviseurs en begeleiders langer dan verwacht aan het werk geweest om o.a. bezuinigingen te zoeken. Ook het Nederlands Auschwitz Comité heeft extra kosten moeten maken, zoals advocatenkosten en daarbij benodigde adviseurs.

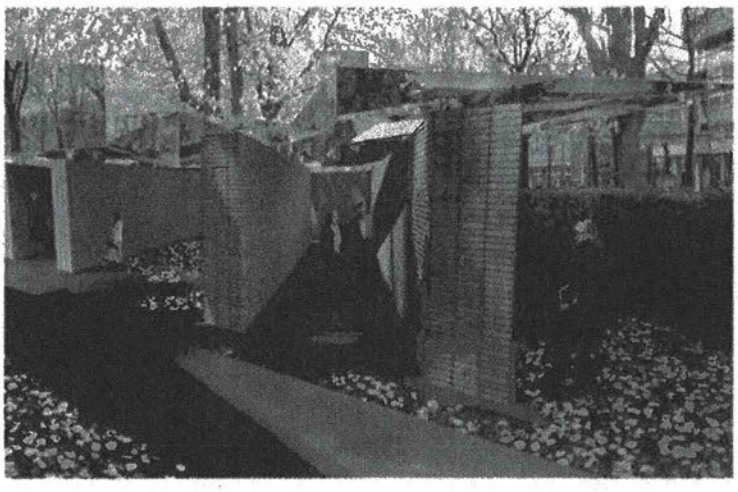

In juli 2018 heeft de aannemer, waarmee in bouwteam wordt gewerkt, de eerste begroting geleverd. De bouwkosten werden toen geraamd op € 9.900.000 ex btw *. Er zijn vervolgens veel aanpassingen aan het ontwerp gemaakt. Deze leverden bezuinigingen op van circa €1.400.000.

Deze eerste aanbieding is door de vertragingen gedurende de bezwarenprocedure verlopen. De aannemer heeft op 23-11-2018 een nieuwe aanbieding gedaan op basis van bezuinigingen en prijstijgingen. Eindresultaat: €9.500.000. De eerder gevonden bezuinigingen van €1.400.000 werden bijna volledig teniet gedaan door een prijsstijging van 12,2%: €1.200.000.

Mogelijke bezuinigingen als gevolg van afspraken met de gemeente, bijvoorbeeld over het gebruik van de Weesperstraat, en middels voorstellen uit het bouwteam zijn nog niet meegenomen. Daarover is nog geen zekerheid.

Al met al komt de totale begroting nu uit op ruim €14.500.000. Daartegenover staan bijdragen en toezeggingen van bijna €7.000.000.

**De bouwkostenstijging van de budgetraming uit december 2016 tot de raming van juli 2018 bedroeg ongeveer 7%. De prijsstijging van december 2016 tot augustus 2019 (start bouw) zal naar verwachting maar liefst 20% zijn (prognose volgens BDB-index).*

Nationaal Holocaust Namenmonument
Stand van zaken dec 2018

BEGROTING NAMENMONUMENT

stand van zaken dec 2018*

Totaal stichtingskosten *exclusief btw*	**4.705.602**	
Voorgeschoten kosten NAC	**130.000**	
Bouwrijpmaken locatie	**1.000.000**	
Raming publiciteit/werving/campagnes	**350.000**	
TOTAAL excl btw (BEGROTING MAART 2017)	6.185.602	A
MEERKOSTEN		
Stalen letters *(incl risico)*	**2.400.000**	
Uitvoering lichtontwerp	**700.000**	
Beveiliging, hekken, muur	**300.000**	
Extra adviseurs *(architect, baksteenadviseur, lichtontwerp, Peutz, ECN, ABT, BBN etc)*	**300.000**	
	3.700.000	B
Extra kosten bezwaarprocedures *(kosten NAC, advocaten, projectmanagement, etc.)*	**300.000**	
Prijsstijging 12/2016 tot 7/21019 *(=20% over bouwkosten)*	**1.403.511**	
	1.703.511	C
Onvoorzien	500.000	D
Totaal A + B + C + D	**12.089.113**	
BTW 21%	2.538.714	
TOTAAL	14.627.827	

DEKKING

Bijdrage rijks- en gemeentelijke overheid	**4.750.000**
Bedrijfsleven / fondsen	**1.332.000**
Particulieren	**750.000**
Totaal dekking *gerealiseerd t/m dec 2018*	6.832.000
Totaal kosten	14.627.827
Restant	*7.795.827*

*) NB—Begroting gebaseerd op prijspeil eind 2018. Bouwprijzen nemen erg sterk toe.

8

Nationaal Holocaust Namenmonument
financieringsbehoefte dec 2018

totale begroting	14.627.827,00
80% benodigd januari	**11.702.261,60**

korte termijn

in kas	2.500.000,00
gemeente A'dam	2.400.000,00
vfonds	700.000,00
rabobank	100.000,00
totaal	**5.700.000,00**
fin. behoefte	**6.000.000,00**
dekking	**11.700.000,00**

langere termijn

totaal	14.627.827,00
dekking	11.700.000,00
	2.927.827,00
al betaald door NAC	1.200.000,00
tekort	**1.727.827,00**

bedragen inclusief btw

Dutch Holocaust Memorial of Names
Short Summary December 2018

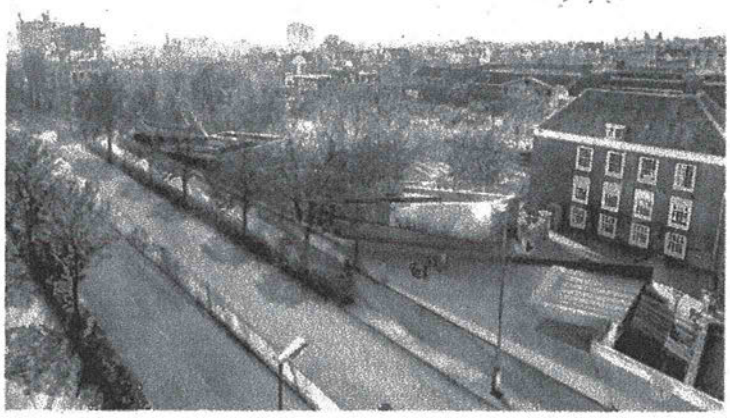

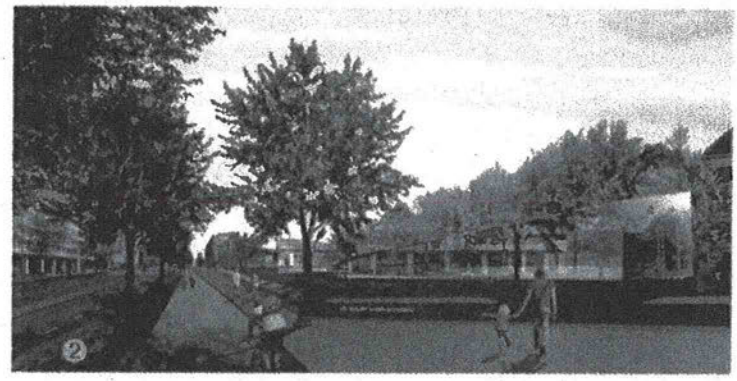

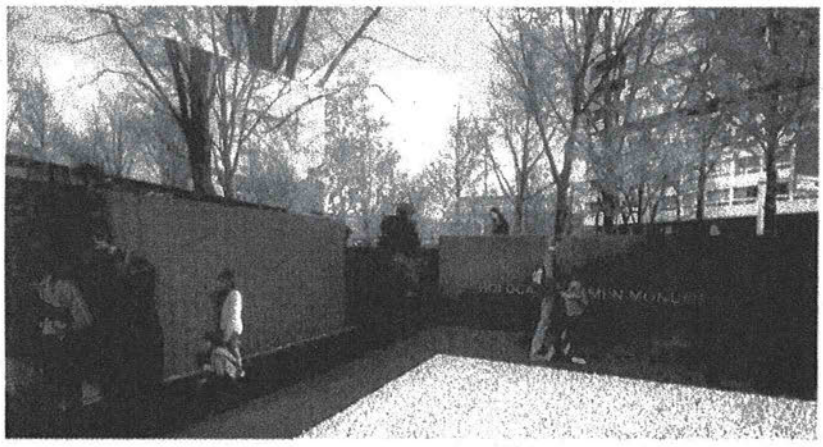

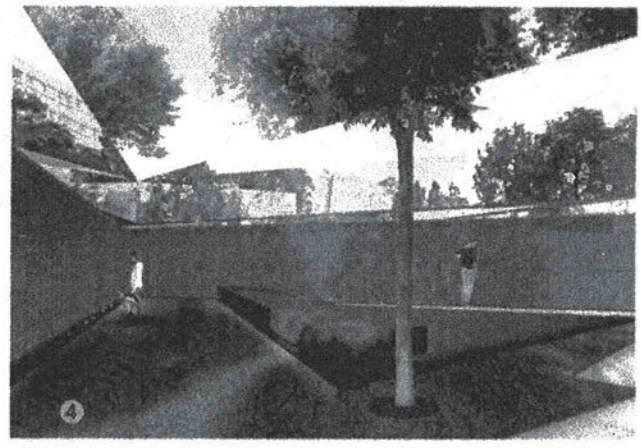

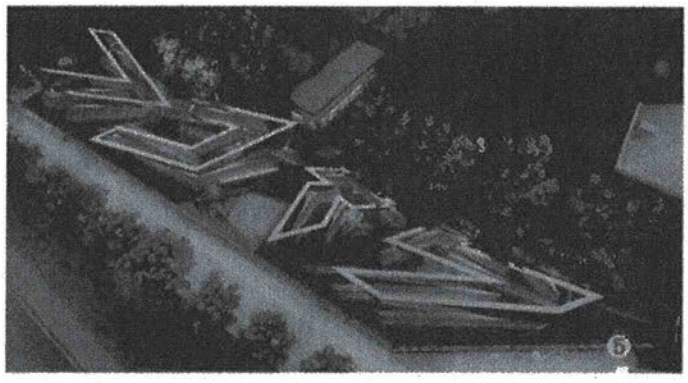

1 - 5 Several *artist impressions* Nationaal Holocaust Namenmonument, by Studio Libeskind, New York.

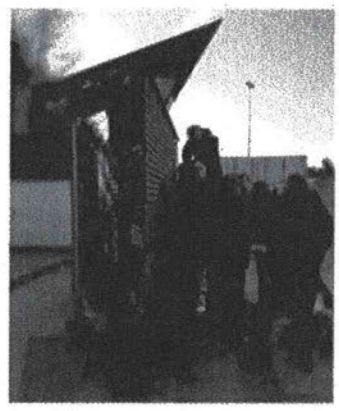

Design team visiting mock-up (test part of the monument, actual size).
Right Artist/architect Daniel Libeskind.

Left Laser engraved bricks, from a test series.

WE'RE ALMOST THERE!

Help the Dutch Auschwitz Committee to realize the Holocaust Memorial of Names.

www.namenmonument.nl

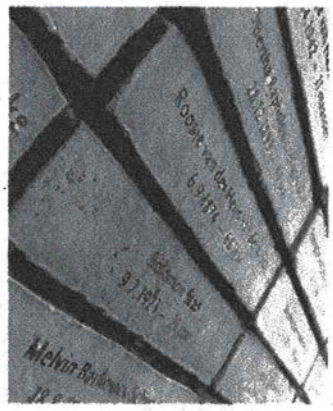

WWW.**NAMENMONUMENT**.NL

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
1491362-187684-DMO

Bijlage(n)
-

Uw brief

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 21 februari 2019
Betreft Aanvullende bijdrage Namenmonument

Geachte voorzitter,

Op 27 januari 2017 heeft mijn ambtsvoorganger u geïnformeerd over de ontwikkelingen rond en de bijdrage aan het Nationaal Holocaust Museum en het Namenmonument (Kamerstuk 20454, nr. 125). Hij benoemde daarbij de schokkende gevolgen van het buiten werking stellen van de rechtsstaat en staatsterreur, zoals de systematische en geïndustrialiseerde vernietiging van Joden, Sinti en Roma.

Tevens is geschetst dat VWS een bijdrage van € 2,3 mln ter beschikking stelt voor realisering van het monument. Andere fondsen en financiers zoals het vfonds en de gemeente Amsterdam maar ook particulieren en bedrijven nemen ook hun verantwoordelijkheid voor een deel van de kosten.

Jaarlijks staan wij stil bij alle gevallenen in de Tweede Wereldoorlog op 4 mei en bij de slachtoffers van de Holocaust op 27 januari. Herdenken van, educatie over en onderzoek naar de Holocaust zijn van essentieel belang. Nederland is daarom actief lid van de International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA), de organisatie die zich de laatste jaren heeft onderscheiden met onder andere educatieve richtlijnen, werkdefinities (antisemitisme en Holocaust-ontkenning), beschermde overheidsstatus van bedreigde Holocaust-plekken, publicaties, websites en grensoverschrijdende projecten.

Antisemitisme en de toenemende gevoelens van onveiligheid stemmen tot grote zorg. Ik ben dan ook van mening dat het voorgenomen Namenmonument, de gedenkplaats voor de 102.000 Nederlandse slachtoffers van de Holocaust, een concrete bijdrage is aan de herdenking van en educatie over de Holocaust en aan de strijd tegen discriminatie zoals racisme en antisemitisme.

Bij de ontwikkeling van het Namenmonument in het plantsoen aan de Weesperstraat te Amsterdam is sprake van een toename van kosten waardoor de totale kostenraming op € 14,6 mln uitkomt. Het kabinet heeft daarom besloten zijn verantwoordelijkheid te nemen en een additionele bijdrage van € 6 mln. ter beschikking te stellen. Voor het overige benodigde bedrag voor de realisatie van het monument ad. € 1,7 mln. staat het kabinet garant op het moment dat het niet lukt om de benodigde fondsenwerving te realiseren. Opdat het Namenmonument een blijvende herinnering is aan de verschrikkingen van de Holocaust en een indringende waarschuwing tegen discriminatie.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Paul Blokhuis